

ZPRÁVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

9/2002 ročník 12

Zájezdy na Volyň pokračují...

Velmi zajímavý a důležitý zájezd na Volyň uskutečnili bývalí občané velké české obce Kupičovo. Vzhledem k jeho mimořádnému celoživotnímu významu uvádíme jeho popis, otištěný v časopise rodníků Kupičovských hlasatel, ročník VI, číslo 26 - září 2002 dovoluá:

Naše stopa v Kupičově
Setkávání v Křáském Dvoře privátním Václav Kytl svého času k cestám ztěžkých pátek, kteří se neustále pracují na stejné misi. Nemělo to platit i našich cestách do Kupičova. Letos mezi 17. a 23. srpnem jsme tam byli v novodobé historii již popáté.

Tentokrát jsme jeli s přesným záměrem umístit pamětní desku na cerkev, tj. bývalý evangelický kostel, aby zanechala stopa, kterou našli předkové v Kupičově za více než sedmdesát let zanechali. Desku z keratového mramoru obstarala rodina Bullových z Dolní Lúzné (dcery Václava Špačka z Dažby), vyrytý zlateným nápisu uhradil farář Jan Jelínka, a o umístění desky se postaral, po dohodě při naší loňské návštěvě, „holova starosta“ (starosta) v Kupičově, pan Čonka. Text nápisu prodebatovani na několika pracovních setkáních v Křáském Dvoře účastníci všech náboženských vyznání. Jednalo se o velmi náročný úkol. Svět Čechů v Kupičově a zároveň identifikací budovu, na které bude deska umístěna. Umístění na budově cerkve škytá mimo jiné největší záruka, že deska bude zachována. Nápis byl:

Pávně evangelický kostel postavený v roce 1938. V Kupičově a okolní části Čech katolické, evangelické a pravoslavného vyznání v letech 1878-1947.

Náš letovní zájezd byl mimořádný nejen díky uvedenému záměru, ale také tím, že se konal v době největší povodně v Čechách od roku 1501. Povodní bylo jeho konání ohroženo, nikoli však zrušeno. Nikdo z přihlížejících svou účast neodceľ.

Také „námikupičovský“ program zájezdu byl jiný než obvykle. Při minulých zájezdech jsme navštívili kromě Kupičova a Kupičova také Lach a někdy i Český Malín. Tentokrát jsme si přáli navštívit Vladimír Volyňský. My starší si pamatujeme, že stejné jako do „Koule“ jezdili naši rodiče a prarodiče „koňmi“ a do Vladimíru, nebylo to moc dál. A když nás praparodě přejeli na Volyň, Vladimír byl sídlem „jezda“ (okresu), do kterého Kupičov patří. Tam také byl v roce 1870 (shodou okolností 21 srpna) podepsána smlouva o koupi Kupičova. Nevím, zda náš předekové v něm, Vladimír Volyňský je vůbec nejstarším městem na Volyni. Byl založen v roce 1938 pry samotným Vladimírem Velikým a dlouhou dobu byl hlavním městem s sídlem kníže Haltského-Volyňského knížectví.

Organizace zájezdu byla tradiční (odjezd ze Žatec od cestovní kanceláře Prácheň v obvyklou dobu, doprovod naši mlád vedoucí, paní Marie Pánková, zástupky ve Slaném, v Praze a v Českém Těšíně, dlouhá noc v autobuse při průjezdu Polskem, zdržení na polsko-ukrajinské hranici a zakončení v kouvelském hotelu „Lisova písňa“).

Tentokrát jsme do hotelu přijeli vinou malé dopravní nehody, která nás pokála u Katovic, o něco později, „deľma“ Valja už ani nevěřila, že skutečně přijedeme.
První návštěvu v Kupičově v pondělí 19. 8. jsme tradičně věnovali učení památky našich předků na hřbitově, a také první vzpomínka na naše někdejší domovské sousoší na mírně koncově u Sukibáby. Na zptětné cestě do hotelu jsme se zastavili i na polském partyzánském hřbitově v Zasmulky. Na všech těchto památných místech jsme zesnulým spolu s první vzpomínkou věnovali květiny. Mezitím jsme si prohlédli Kupičov, či spíše to, co z něj ještě zbylo,

navštívili známé a oddávali se milému besedování s našli obdivuhodnou krajankou paní Marií Kafkovicou, jejím synem Jaroslavem, jeho manželkou Lidkou, dcerkou Innou a vnoučkou Ozankou. Dostalo se nám i na náš věk jako vždy předjetí a „cháť“ paní Marii Kafkovicou byla pro každého z nás celý den dokofán. Ten den byl pravoslavný svátek Spása a paní Kafkovic bylo právě 82 let.

O návštěvě Vladimíru následujícího dne jsem se již zmínila. Zbývá jen dodat, že nás provázela profesionální průvodkyně, která nám ukázala mnoho zajímavého, především monumentální soľbor, chrám z roku 1160, a Park slovancké drubky se sochami významných knížeť z doby, kdy byl Vladimír hlavním městem knížectví, včetně sochy samotného Vladimíra Velikého.

Našim dnem, ve středu 21. srpna, se konala slavnost odhalení pamětní desky. Desku jsme již v pondělí předali „holovym“, který slibil, že do středy zajistí její instalaci. Ani jsme však nebyli moc překvapeni, že ve středu, když jsme přijeli, byla práce na upeřování desky v plném proudu. Všechno se však stihlo a slavnost začala jen s nepatrným zpožděním.

Slavnost zahájil bártůuka krátkou bobohostľou, při které účinkoval cerkvenní sbor řízený mládčickou, pöbavou mátnickou. Zpěv byl vynikající a celý obřad působil velmi důstojně. Po poboznosti krátce promluvil „holova“ a po něm předal slova Vladimír ukrajinskému Václavu Kytl. Dále předal dopis farář Jan Jelínka bártůuki (rovněž z ukrajinské), který mimo jiné vyjadřuje radost z toho, že chrám slouží i nadále slouží Bohu a předal bártůuki dárek pana Jelínka-ukrajinkou Bibli.

O odhalení desky byl požádán „holova“ spolu s M. Zákouou.
Po odhalení desky jsme k ní umístili květiny na památku všech, kteří prošli krev za svobodu a mnohým podobných protiků. Na závěr slavnosti jsme zazpívali píseň Tebe, Bože, chválíme (Te Deum).

Po slavnosti následovala společný oběd ve školní jídelně. Připravili jej místní, ale finančně ho zajistil Jaroslav Kytl, náš milý a hřbdý krajec z Kanady (číslo 120 USD). České záruky jsme obstarali díky příspěvků Viluky Magáňové-Ledvinové, která věnovala na sladkosti a květiny 700 Kč. Oběma přítelům patří velký dík, a to tím spíše, že ani jeden z nich se nemohl ze zdravotních důvodů zájezdu zúčastnit.

Oběd probíhal v srdečné a přátelské atmosféře, místní předkové ho zpestřili veselými ukázkami ukrajinskými písničkami, ale ani naše zpěvčaky se nedaly zahanbit. Při obědě jsme bártůuki předali finanční příspěvek na cerkev od všech účastníků zájezdu. Ani paní Kafkovic a její rodině jsme nezůstali dlužni.

Myslím, že slavnost odhalení pamětní desky se mimořádně vyčísila a stopa Čechů v Kupičově se tím znovu zvyřazila.

Co ještě dodat? Snad jen to, že loučení s Kupičovem bylo dlouhé a dojemné, zejména s paní Kafkovicou a její rodinou, a že většina účastníků by si přála jet do Kupičova a na Volyň znovu. Ten, kdo se zájezdu zúčastnil, totiž těchto zapomenutí na dlouhé večery při jízdě do Kytl, náš přítelkou atmosféru, která tam vládla a na srdečné vztahy mezi účastníky od dvaceti až do devadesátí let. A konečně - naše stopa, kterou a zarputěle každému návštěvno obnovujeme, by neměla zapřít přeplevem. *Miloslava Žáková-Legnerová*

Za výše popsany projev péče o zachování památky na život Čechů na Volyni děkují jmenem celostátního sdružení SVČVR kupičovským rodnákům a zejména jejich aktivistám. V. D.

Mám ráda naše zájezdy do Kupičova

mimo jiné pro uvolněnou přátelskou atmosféru, která nám panuje a kterou jsem jinde nepoznala. Hned při

nástupu do autobusu se všichni radostně vítáme, jako bychom byli ztraceni svobodě. Během cesty si vzájemně vyprávíme, co jsme prožili od posledního setkání. Měníme si místa a postupně předsedáváme jeden ke druhému, abychom se mohli o své zážitky důkladně podělit. Kromě toho se samozřejmě dělíme i o něco „křehčích“, co nebyli v žádném zavazadle.
Mám ráda naše zájezdy do Kupičova mimo jiné pro vpravdě rodinný charakter našich posazení na Kařku. Na paní Kafkovicu, na její rodinu a na její vyprávění se vždycky moc těšíme a Kafkovi jsou k nám tak blízcí, jako bychom všichni byli jejich příbuzní. Těmí rodinní pohoda letos vládla i při slavnostním ročníku předvečera, přestože se jednalo o oficiální setkání s představiteli obce a cerkve.

Mám ráda naše zájezdy do Kupičova mimo jiné pro jedinečné kouzlo našich večerních sezení se zpěvy v hotelové hale v „našem“ třetím patře. Většinou zpíváme sborově, ale nepochybí ani sólová vystoupení. Všichni zpíváme s jedním do ochráníení, nikomu nevaďí, že zpíváme z druhé láhve, někdo se nešetí, každý se snaží vydržet co nejdelší a málokdo opouští společnost předčasně.

Mám ráda naše zájezdy do Kupičova mimo jiné pro zvláštní způsob, kterým se zcela stírá věkový rozdíl mezi účastníky. Obdivuji, jak přirozeně se sebe začlenili původní rodáci nás, potomky rodníků, a jak snadno a bez překážek jsme se i my stali kupičovskými „kamarády a kamarádkami“. Během zájezdu se tvoří přátelství z například rodiny a trochu jsme se toho obávala. Vzděm Šlikovou, Řebovou a Václavu Brázdrovou, Mirkovi a Milanu Šebekovou, Rostřovi Fialovi, Jardi Kubelovi, ale i mnoha dalších, že jsem nebyla ani chvíli osamocena. Mládožďa z vás je, jak je pro mě důležité.

Moji milí Kupičovci, našla jsem ve vás velkou rodinu a je mi s vámi moc dobře. *Jana Barošová-Fialová*

Projev Václava Kytla

Vážné dámy, vážení pánové, bratři Ukrajinci, vážení krajáné Čech, někdejší Kupičovci, shromáždili jsme vás ráda na tomto posvátném místě u cerkve, abychom odhalili pamětní desku, která bude připomínat, že zde kdysi žili Češi a že naši lidé evangelického vyznání tenti chrám postavili. Při této příležitosti vás všechny jmenem Čechů srdečně zdravím.

Milí přítomní, vraťte se, prosím, se mnou i o 1302 roky zpět. Tehdy, rovněž v měsíci srpnu, došlo v tehdejšímu tzv. Kupičovu k důležité události v ukrajinko-českých vztazích. V tom roce zástupci Čechů podepsali smlouvu s polským říšským Alexandrem Zagurským o koupi jeho kupičovského panství. Součástí panství byl Kupičov, Hruťkova, Sušibáby, Ozerany a další pozemky a jezera. Pan Zagurský tehdy „zapřival“ Čechům výzokou cen. Bylo to 70 duků rublu ve stříbre, pokud Češi dodrží všechny podmínky smlouvy. Plnění smlouvy však nebylo jednodušé. Pan Zagurský a jeho zmocněnec trvali totiž Čechy k plnění smluvních podmínek, ale sám pan Zagurský je neplní. Češi nedostávají slibené krmitivo pro dobytek ani potraviny pro sebe. Byla to velice těžká doba. Děti plakaly hlady a smrtky je neměly čím nakrmiti. Ženy buhovoaly mřede, kam je to zavazeli. Místu slibovaného blahobytu mají hlad, a navíc v cizině. A nedostí na tom. Tito čeští ubožáci museli panu Zagurskému dodatečně zaplatit ještě 2 tisíce rublu. Po své době věděl, že Češi se nemají kam vrátit, protože ve své válce všechno prodal.

skoro neslyšel a později se ozval blíž a to trvalo tak dlouho, až pes zajíce nahnal dědovi na dostel. Nezasvěcený čtenář si pomyslí, že je to myslivčák latina, ale opravdu je to tak. Musela to být muslička Laika (plemeno psa), zřejmě hodně nadaná. Říkal mu Zagraj. O psovi se mluvilo široko daleko v okolí a páni neoklírali za dědou přijížděti, aby jim ho prodal. Ovšem že neprodal. Děda ani nemohl, protože si ukládalovu babičku už tím, že často nosil domů vřevy. S dědou jsem působil krávy a on mi své zážitky vyprávěl. Vřevěže se toval lesem celý den a hlad byl takový, že když na domov dozdávávali dvoak hrubý-fíkali jsme jim hnličky - tak si je sestřelili a kyslo po hlavu. Zagraj se od dědy nehul a šel nebo jel - své vady capital s nim. Také spával v jeho postele. Měl ho prýněkholit.

Na Volyni se jezdilo i na důstojně hodně daleko a jezdilo se koňmi. Měli jsme přitěže v Podhájích, bylo to v zimě a děda tam jel na saních. Zagraj samozřejmě s nim. Někde za Dubnem měli páni poměšiči a důstojníci hon na zajíce. Jak Zagraj uslyšel střelbu, skočil se samí a byl pryč. Co se dělo nezáležel, napísal, že jsem se stáka se došlo, že děda, ne děda, obrátil, ale přece jen si po čase opítí kaval štěně. Kolikrát tentokrát stáka, děda nikdy nepostavil. Ale dlouho se z něj neradovalo. V tu dobu stával už ciklovah chá a hasilí do jámy vápné. Štěně do něj spadlo a bylo po něm. Od té doby zanevrel na myslivost a skončil. Tolik můj děda myslivce.

Zajímavé je, že měl př kůži, ale žádný nebyl posedlý myslivostí jako děda. Až na jednoho, Alexandra, ale ten myslivost vykonával jen krátkou dobu. Ani jeden z dědových vnuků se nestal myslivcem. Jen mě to drží již 50 let. Za tu dobu jsem vlastně a přeběhl na přeběhacích a vystřádal 30 loveckých psů různých plemen. Většim svému dědovi, že to do mě odmlučka hustil a říkával, že myslivce bez psa je poloviční myslivce a to pravidlo platí dodnes. Toho času vlastním dvě chovny feny a určitě má každá cenu jedné dobré krávy.

A zase někde řekne, že je to nesmysl, ale je to tak. I když ani nevím, jakou cenu má dneska kráva, ale věří, že bych ani jednu naučil za krávu nemýněm. Veliká škoda, že má děda o tom už neví a já mu vědím za to, že mě do těch psů tak zasvětil. A kdyby šel, já bych mu toho o psech tolik pověděl, že by mi to třeba ani nevěřil. Odpověďá i s babičkou na chebském hřbitově. Byl to dobrý člověk.

Budí jím oběma země Česká lehouk... Josef Mach

Dopis čtenáře:

Vážení paní šéfredaktorko, především, 11. 9., mi došel dopis od pana Viktora Javřky z Rovné v Sokolova. Obsahem dopisu bylo jediné: smutné oznámení o úmrtí jeho maminky, paní Naděždě Javřkové.

U pana Naděždě Javřkové a její rodině jsem se poprvé dověděl z deníku toho (až ani jistě nevím, který to byl deník) po čerňobyské katastrofě, když se naši krajané stíhávali ze svého zamořeného domova do domova nového, aby zachránili své děti před zhubnými stínky záření. Novinový článek mě tehdy natolik zaujal, že jsem přel na redakci vyprávěl adresu, s níž byl rozhovor veden. Zprvu jsme si její dopisování a později, když mě můj zájem o přel turistiku přivedl s přáteli a známými na dálkový pochod Slavkovským lesem, jsem oběděl a zájezd do Rovné a paní Naděždě navštívil. Povídamí jsme si spolu především o jejich životě na Ukrajině. Bylo to velmi zajímavé a putavé vyprávění. Při něm se mi do te chvíle značně mluhvé představy - ačkoliv jsem již

ledacos věděl od svých volyňských přátel z SCVP o podobném prostředí na Volyni - začínaly osvětlovat a nabývaly výraznějších rysů. Po svém odjezdu z Rovné jsem si s paní Naděždou občas dál dopisovali. Poznal jsem, že to byla vzácná žena, moudrá, pracovitá a obětavá, s neocenitelnými zkušenostmi. Narodila se krátce před bolševickou revolucí, i. července 1917. Už z tohoto data vyplývá, jak dramaticky musel být její život, který se odvíjel při tolika politických zvratech v atmosféře meziválečné nepřiznání a nejistoty, okupace, války a poválečného sovětského kolektivismu. A v tom věku dokázal naši krajané žít, pracovat, starat se o své rodiny i obce, radovat se ze svého díla. Obdivuhodná byla jejich pospolitost, soudržnost rodinná i občanská, která překonala všechny obtíže i neštěstí.

Jak jsem poznal, paní Naděždě Javřková byla bytostně srostlá se svým domovem na Ukrajině, s obcí Malá Zubovština, kde byla dříve i učitelkou a odkud k nám se svou rodinou a ostatními krajanými přišli. Vzpomínky jí stále zaváděly tam, kde prožívala dobré i zlé - o dětských letech až po ony osudné čerňobyské dny. A odstýněl jsem si, že bychom se mohli po přisídlení do naší republiky neovzít zrovna rádo. Dlouhé čekání na občanství, přestože sem byli pozvaní prezidentem republiky - a z toho vyplývající komplikace v každodenním životě, nedvěra či lhostejnost nejednoho z našich politiků k nim, dokonce i podezřívání z vyzvědačství pro KGB, to krajanům na radosti ze života nepřidávalo. Avšak to by nebyli oni, čeští krajané z Ukrajiny, zvolení svým tvrdým osudem, aby kapitulovali před přetékající a podlehli depresi. Oni žijí, ve svém novém domově, ve svých obcích prokazují svým chováním i prací, že nejsou nebezpeční ani na obzít, ale naopak stali se plnými, plnohodnotnými občany, jak náše republika potřebuje.

Jen to jsem chtěl říci na památku žen, které jsem si velice vážil a které zemřela dle 6. září 1. v. ve věku 85 let.

Ladislav Prehlik

NAŠI JUBILANTI ...

Region Mariánské Lázně

Emilie Krymčáková, 11. 11. 1948, Dmroul, Ivančice. Urbanová Ludmila, 12. 12. 1942, Tachov, Olšanka. Trávníčková Libuše, 29. 12. 1937, v Hled'sebe, Omešlanština. Hodně zdraví a štěstí přeje za region J. Juha

Region Žatec

Chtěla bych popřít naši dlouholeté členice paní Naděždě Svěčené ze Žatce, jménem celé její rodiny a také jménem jak nym, tak jistě všech rodáků z Novokrajceva k jejímu 80. narozeninám, které oslavila v říjnu, ještě mnoho zdraví do dalších let. Po dlouhá léta živila se sborem v našem pravoslavném chrámu v Žatci. Nyní ji to již její zdravotní stav nedovoluje. Za náš region přeje vše nejlepší

Kamila Ondrová

DARY došlé na konto SDRUŽENÍ - říjen 2002

Anna Řeháková, Líně - 300 Kč, František Tochor, Čeb - 500 Kč.

Region Chomutov: Věra Opatrná, Železný Brod

- 300 Kč, Nona Tomášková, Jirkov - 50 Kč, Emilie Strohán, Chomutov - 100 Kč.

Region Praha: D. S., Praha - 200 Kč, Václava Eva Ledvinová, SRN - 300 Kč, Jiřina Predmerská-Somolova, Praha - 1000 Kč.

Dodatečně uveřejňujeme s omlouvou dar došlý již v lednu 2002: Miroslava a Marie Pospíšilovy, Olomouc - 200 Kč.

Všem dárcům srdečně děkujeme za jejich velkou pomoc v naší práci.

DARY, došlé na konto SDRUŽENÍ - POVODNĚ

Region Frydant: Vlastimil Bryl - 100 Kč, manželé. Hausmanovi - 100 Kč, Antonie Horáková - 100 Kč, Ludmila Humpoláková - 50 Kč, Eva Chmelářová - 200 Kč, Marie Jakubová - 200 Kč, Josef Janda - 100 Kč, Bohumila Janíčková - 200 Kč, Miroslav Jelinek - 100 Kč, manželé Jelinekovi - 100 Kč, Alexandr Juklíček - 120 Kč, manž. Košťáloví - 100 Kč, Slavomír Kozák - 100 Kč, Miroslav Lhoták - 100 Kč, manž. Lindroví - 2000 Kč, Anna Lišková - 100 Kč, Marie Marelová - 200 Kč, Marie Martinová - 200 Kč, Růžena Matějčková - 50 Kč, Rostislav Mazurek - 300 Kč, Ludmila M. líčková - 200 Kč, Vlasta Moučková - 100 Kč, Josef Nohel - 50 Kč, manž. Novotných - 100 Kč, Vlasta Nožičková - 100 Kč, Růžena Pospíšalová - 200 Kč, Dimitrij Pospíšil - 100 Kč, Jiří Rychtář - 200 Kč, Evžen Řihová - 100 Kč, Evžen Srp - 100 Kč, Marie Stejskalová - 100 Kč, Vladimír Stříbrný - 35 Kč, Miloš Šimek - 100 Kč, Evžen Štárná - 100 Kč, Emilie Švorcová - 200 Kč, František Tylich - 200 Kč, Josef Tylich - 100 Kč, Marie Tylichová - 100 Kč, Evžen Veselá - 300 Kč, manželé Veselých - 150 Kč, Helena Vojtasová - 50 Kč, Antonie Zadravilová - 100 Kč a manželé Žáčkoví - 100 Kč.

Celkem za region 7405 Kč.

Anna Englická, Taovice - 1000 Kč, rodina Jiráskova, Podbořany - 500 Kč.

Region Chomutov - 4650 Kč.

Region Šumperk - 5000 Kč.

Region Praha

Zkonta regionu - 2000 Kč, manželé Ledvinovi - 100 Kč, Jiřina Predmerská - 500 Kč, Miroslav Jersák - 1000 Kč, sbrka 2165 Kč, celkem za region 5765 Kč.

Region Brno - 19 100 Kč.

Region Domažlice - 2000 Kč.

Region Moravský Krumlov - 6650 Kč. Předseda regionu SCVP Miro. Krumlov děkuje všem dárcům, kteří přispěli svou hřívnou na pomoc postiženým povodněmi. Z všechny tyto krásné dary - dary porozumění v neštěstí druhých, všem dárcům ze srdce děkuje celostátní výbor SCVP

Důležité upozornění! Jelikož se mnozí dotazují dárců na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje.

Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. Číslo konta: 000000-1937591369/0800. Čs spořitelna s. a. - Rytfšská 29, Praha 1. Dary můžete poslat i na adresu redaktořský Sdružení: Marie Nečasová, Svidnická 509, 181 00 Praha 8. Prosíme čtenáře, aby nás neupomínali o zveřejnění darů - uvádíme je jen po obdržení účetního dokladu!!! Krajané Neposlejte v žádném případě peněz darů na adresu redaktořský Důky za pochopení. Záručností týkályc se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkályc zasílejte na adresu: Antonie Kramná, ul. Černého 513/5, 182 00 Praha 8,

Třídě: Zpravodaj vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovně uplně odpovídá jejich autoři. Vychází jako občanský. Šéfredaktor: Věra Latzelová. Přispěly výdosa honorovými, nevýzáměné rukopisy se navrácí. Přispělyc zasílejte do 3. každého měsíce na adresu: Věra Latzelová, Slapská 191/6, 100 00 Praha 10. Podáváný novinových zástleek povoleno Česká pošta, s. p. odtěpným závodem Praha č. inv. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Toto číslo vyšlo: 23. 11. 2002